

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

W.A. Minderhout (PvdA), M.A.C.M. Van Sandick (CDA), W.M. Bakx (50PLUS), H.R. Oosterop-van Leussen (D66) en A.H.K. van Viegen (PvdD)

(d.d. 16 november 2021)

Nummer

3795

Onderwerp

Afsluiten spoorovergang voor voetgangers bij de Dubbele Wiericke

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

ProRail is bezig om onbewaakte spoorwegovergangen te sluiten op het traject Bodegraven – Utrecht in het kader van het project Frequentieverhoging Leiden-Utrecht in de brede spits. Hiervoor is een driepartijen overeenkomst gesloten tussen de Gemeente Bodegraven-Reeuwijk, ProRail en de Provincie.

Hierdoor dreigt ook de spoorwegovergang voor voetgangers in het Dubbele Wierickepad te sneuvelen.

Deze spoorwegovergang in de Dubbele Wiericke, is een cruciale schakel in het wandelnetwerk die ook wezenlijk is voor de iconische door de provincie gepromote Wierickeroute. Het is een grotendeels onverharde route die het mogelijk maakt om de Oude Hollandse Waterlinie te beleven. Onverharde routes zijn schaars in de provincie Zuid-Holland. Door de opheffing van de overgang zullen de inwoners van Nieuwerbrug worden afgesloten van de enige mogelijkheid om in het buitengebied te wandelen. De geheel verharde omlooproutes zijn resp. 3.3 en 4.5 km en zijn uiterst onaantrekkelijk en deels gevaarlijk.

*ProRail wil deze overgang sluiten zonder een alternatieve kruising te bieden. Dit is in strijd met het Afsprakenkader (een overeenkomst die vijf jaar geleden is gesloten met het ministerie, de ANWB, ProRail, Wandelnet, NOC*NSF en de Fietsersbond, zie bijlage), gegeven het Advies van de Adviesgroep Infrastructuur en Recreatie. Deze adviesgroep stemde alleen in met afsluiting op voorwaarde dat een onderdoorgang zou worden gerealiseerd.*

Ondergetekende stelt aan het college van Gedeputeerde de volgende vragen:

1. *Bent u op de hoogte van de plannen van ProRail om de voetgangersovergang bij de Dubbele Wiericke nabij Nieuwerbrug te sluiten?*

Antwoord

Ja.

ProRail en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben samen de ambitie om alle openbare en openbaar toegankelijke niet actief beveiligde overwegen (NABO's) in Nederland op te heffen. Deze onbeveiligde overwegen brengen namelijk gevaarlijke situaties met zich mee. Op onbeveiligde overwegen vinden dagelijks bijna-ongelukken plaats. Jaarlijks vallen er gemiddeld twee doden. De ambitie is om in 2023 al deze openbare en openbaar toegankelijke NABO's op het reizigersnet te hebben aangepakt. De door u genoemde NABO Dubbele Wiericke en de NABO Vlietkade, beide spoorwegovergangen voor voetgangers in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, maken daar onderdeel van uit. Het overleg tussen ProRail en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk over het opheffen van deze beide NABO's loopt al sinds 2017.

Daarnaast werken de provincies Zuid-Holland en Utrecht, het Ministerie van IenW, ProRail, NS, regio Holland Rijnland en alle gemeenten langs de lijn gezamenlijk aan een verbetering van de spoorcorridor Leiden-Utrecht. In het BO MIRT van november 2019 is besloten tot het doortrekken van de huidige spitspendel tussen Leiden en Alphen aan den Rijn naar Utrecht en zal daarmee de eerste verbetering per dienstregeling 2022 (vanaf 12 december a.s.) worden gerealiseerd. Dan wordt de frequentie op werkdagen verhoogd van 2 naar 4 keer per uur in de brede spits (van circa 6 uur tot 10 uur en van 15 tot 20 uur). Voor deze frequentieverhoging vereist de Inspectie Leefomgeving en Transport diverse maatregelen om de risico's op overwegen te beheersen, waaronder het opheffen van de NABO Dubbele Wiericke en de NABO Vlietkade. Om die reden hebben we in de driepartijenovereenkomst voor dit project met ProRail en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk afgesproken dat 50% van de kosten hiervoor vanuit het budget van het project spoorcorridor Leiden-Utrecht wordt gedekt.

Ook hebben we meegekeken (en hiervoor suggesties aangedragen) met de onderzoeken die ProRail en de gemeente hebben gedaan naar mogelijkheden om een alternatieve kruising te realiseren, zodat de wandelverbindingen in stand kunnen blijven. Voor de NABO Vlietkade is dat gelukt en is er een vlonder onder de spoorbrug over de Vliet geplaatst, waardoor het wandelpad - ongelijkvloers - in stand blijft. Voor de NABO Dubbele Wiericke zijn in de afgelopen jaren vele opties onderzocht. In juni 2019 werd bestuurlijk gekozen voor de optie om een bestaande duiker te gebruiken als voetgangerstunnel d.m.v. een aan te leggen vlonder/trekpuntje. Echter eind 2019 bleek de technische staat van de duiker dusdanig slecht dat de meerkosten om de duiker geschikt te maken voor een vlonder/trekpuntje ruim € 1 miljoen zouden bedragen. Ook andere opties bleken niet binnen de veiligheidsrichtlijnen van ProRail te passen of zeer kostbaar: een voetgangerstunnel kost circa € 1,8 miljoen, een voetgangersbrug over het spoor circa € 0,8 miljoen en een reguliere overgang met slagbomen inclusief de daarvoor benodigde detectiesystemen circa € 1,5 miljoen. ProRail beoordeelt dit vanuit het landelijk NABO programma en vindt deze kosten niet in verhouding staan tot het beperkte gebruik van de wandelroute (maximaal 10 wandelaars per dag in het hoogseizoen). Wij volgen ProRail hierin en ook de gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft aangegeven hier geen extra middelen voor beschikbaar te zullen stellen en heeft het besluit genomen (gepubliceerd 21 juli 2021) de NABO Dubbele Wiericke te onttrekken aan de openbaarheid.

2. *Bent u met ons van mening dat deze sluiting in strijd is met het Afsprakenkader?*

Antwoord

ProRail is partij in dit Afsprakenkader. Wij zijn door hen als volgt geïnformeerd: De sluiting is niet in strijd met het Afsprakenkader. Conform het Afsprakenkader heeft

ProRail een advies aangevraagd bij de Adviesgroep Infrastructuur en Recreatie, die het genoemde advies heeft afgegeven. Na onderzoek heeft ProRail, in samenspraak en overleg met de Provincie Zuid-Holland en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, geconcludeerd dat het niet haalbaar was om een kruising in stand te houden. ProRail heeft de Adviesgroep hiervan op de hoogte gesteld.

Wel is in de driepartijenovereenkomst opgenomen dat in geval van toekomstige grootschalige aanpassingen aan spoor of kunstwerken bij de NABO Dubbele Wiericke, ProRail en de gemeente in overleg treden over het mogelijk herstellen van een wandelverbinding naar de andere kant van het spoor.

3. *Bent u met ons van mening dat deze verbinding een wezenlijke schakel is voor de wandelrecreatie in dit historische Groene Hart gebied?*

Antwoord

De verbinding langs de Dubbele Wiericke is onderdeel van het provinciedekkend wandelroutenetwerk. Met het opheffen van de gelijkvloerse spoorwegovergang zal dit traject als schakel vervallen. Feit is dat hiermee een onverharde wandelverbinding vervalt. Mogelijkheden voor het in stand houden van deze verbinding zijn in het kader van de opheffing van de overgang onderzocht, maar vallen af vanwege de hoge kosten.

Overigens is deze verbinding geen onderdeel van het Lange Afstand Wandelpad dat langs fort Wierickerschans loopt en dat hemelsbreed op 1,5 km van de Dubbele Wiericke het spoor kruist.

4. *Bent u met ons eens dat afsluiting op gespannen voet staat met provinciaal beleid voor beleefbaar erfgoed, voor betere verbindingen tussen stad en land, voor recreatie om de hoek en een beweegvriendelijke leefomgeving?*

Antwoord

Het provinciaal beleid kent meerdere aspecten. Naast de door u genoemde beleidsterreinen is veiligheid voor de recreant een heel belangrijke. Het in stand houden van de overgang zal hier, zeker nu de frequentie wordt verhoogd op dit traject, niet in positieve zin aan bijdragen.

5. *Bent u het met ons eens dat beter OV niet moet leiden tot bewegingsbeperking voor de inwoners van Nieuwerbrug en afsluiting van een recreatiegebied voor de inwoners van Zuid-Holland?*

Antwoord

In dit geval prevaleert, mede vanwege het ontbreken van uit kosten oogpunt aanvaardbare alternatieven voor deze overgang, de verkeersveiligheid boven het voetgangersbelang.

6. *Bent u niet bang dat afsluiting het provinciale wandelbeleid schade zal toebrengen?*

Antwoord

Met het afsluiten van de spoorovergang vervalt een schakel in het provinciaal wandelroutenetwerk. Waar wellicht nog wel een oplossing in gevonden kan worden is door, in plaats van te richten op oversteekopties, de alternatieve routes voor deze schakel nader te bezien. Wij hebben derhalve contact gehad met de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, ProRail en de Groenalliantie Midden-Holland en hebben

gezamenlijk geconstateerd dat het wenselijk is een nader onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een alternatieve route om deze schakel in het wandelrouten netwerk te behouden. Binnenkort wordt met deze partijen hierover het gesprek aangegaan. Daarnaast is het goed om te vermelden dat de provincie het voornemen heeft om het wandel(paden)netwerk, dat van provinciaal belang is, beter op te nemen in het provinciale omgevingsbeleid.

7. *Bent u van zins om ProRail te bewegen van deze sluiting af te zien, dan wel samen met ProRail een alternatieve kruisingsmogelijkheid (zoals een onderdoorgang) te bieden?*

Antwoord

Nee, afzien van de sluiting is niet aan de orde. Alternatieve kruisingsmogelijkheden zijn uitgebreid onderzocht (zie het antwoord op vraag 1) en er zijn geen alternatieve mogelijkheden, die tegen aanvaardbare kosten kunnen worden gerealiseerd.

8. *Welke onbewaakte overgangen wil ProRail nog meer gaan sluiten in de provincie?*

Antwoord

Wij zijn hiervoor door ProRail als volgt geïnformeerd:

Zie bijgevoegde lijst van de zowel openbare, openbaar toegankelijke als particuliere NABO's, die ProRail in de provincie Zuid-Holland nog op het reizigersnet heeft liggen. In overleg met de omgeving wordt hiervoor een oplossing gezocht. Dit hoeft niet altijd het sluiten van de NABO te zijn.

9. *Wat is de planning van pro-rail?*

Antwoord

Zie hiervoor de bij vraag 8 genoemde bijgevoegde lijst van ProRail. De particuliere NABO's met vermelding van het jaartal 2021 zijn inmiddels gesloten.

10. *Is de provincie betrokken bij deze sluitingen en zo ja, wat is de rol van de provincie en de gemeente hierin?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1 voor onze betrokkenheid en die van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk voor de enige twee openbare NABO's in de provincie Zuid-Holland (NABO Vlietkade en NABO Dubbele Wiericke). Daarnaast heeft de Inspectie voor Leefomgeving & Transport (IL&T) voor ons projectonderdeel "Frequentieverhoging Leiden-Utrecht in de brede spits" de inspanningsverplichting opgelegd om alle particuliere NABO's op deze spoorlijn op te heffen. Wij hebben ProRail opdracht gegeven hier een oplossing voor te zoeken en deze met ons af te stemmen. De kosten hiervan komen ten laste van het project.

Verder zijn we door ProRail hiervoor als volgt geïnformeerd:

In het algemeen geldt het volgende:

Voor de openbare NABO's waar de gemeente wegbeheerder is overlegt ProRail met gemeente en eventueel provincie over de aanpak van de NABO's. Vanuit de opdracht die ProRail heeft gekregen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat moet vanuit de regio (gemeente en/of provincie) ook 50% cofinanciering voor de kosten van de oplossing worden bijgedragen.

Bijlage

Overweg	Geo code	Km	Gemeente	Plaatsnaam	Straatnaam bij ProRail	Planning gereed
085 / 030.390	085	030.390	HILLEGOM	HILLEGOM	FREDERIKSLAAN (PARTICULIER)	2023
085 / 030.804	085	030.804	LISSE	LISSE	PARTICULIERE OVERWEG	2023
085 / 031.228	085	031.228	LISSE	LISSE	PARTICULIERE OVERWEG	2021
085 / 037.381	085	037.381	TEYLINGEN	VOORHOUT	PARTICULIERE OVERWEG	ntb
085 / 039.506	085	039.506	TEYLINGEN	VOORHOUT	PARTICULIERE OVERWEG	2023
102 / 003.852	102	003.852	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2021
102 / 003.943	102	003.943	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2021
102 / 004.108	102	004.108	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2022
102 / 004.122	102	004.122	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2022
102 / 004.788	102	004.788	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	OPENBAAR VOETPAD DUBBELE WIERICKE	2021
102 / 007.108	102	007.108	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2022
102 / 007.118	102	007.118	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2022
102 / 007.168	102	007.168	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2021
102 / 007.213	102	007.213	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	PARTICULIERE OVERWEG	2021
102 / 009.941	102	009.941	BODEGRAVEN	BODEGRAVEN	VLIETKADE (OPENBAAR)	2021
103 / 022.408	103	022.408	RIJNWOUDE	HAZERSWOUDE	STATIONSWEG (PARTICULIER)	2023
103 / 020.315	103	020.315	ALPHEN AAN DEN RIJN	ALPHEN AAN DEN RIJN	PARTICULIERE OVERWEG	ntb
107 / 003.784	107	003.784	ZUIDPLAS	ZEVENHUIZEN	PARTICULIERE OVERWEG	ntb
107 / 004.086	107	004.086	ZUIDPLAS	ZEVENHUIZEN	PARTICULIERE OVERWEG	ntb
118 / 061.005	118	061.005	VIJFHEERENL ANDEN	KEDICHEM	OVERPAD ACHTERDIJK 64 (PARTICULIER)	2022 / 2023
226 / 016.366	226	016.366	ALPHEN AAN DEN RIJN	ALPHEN AAN DEN RIJN	PARTICULIERE OVERWEG	ntb
537 / 035.606	537	035.606	ZUIDPLAS	MOORDRECHT	PARTICULIERE OVERWEG	ntb